

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83177

PODUREDNIŠTVO

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija

Lir 28.000

Letna inozemstvo

Lir 40.000

Letna inozemstvo, USA dol.

30

Poštno čekovni račun:

Štev. 11234499

Leto XXXVIII. - Štev. 8 (1888)

Gorica - četrtek, 20. februarja 1986 - Trst

Posamezna številka Lir 600

Pot do narodne sprave je nakazana

Ljubljansko Delo je znova začelo objavljati članke o škofu Gregoriju Rožmanu pod naslovom Prava podoba škofa Rožmana. V člankih nekaj Ivan Jan pogreva že neštetokrat pogrete očitke o domobran- cih, domačih izdajalcih, klerikalcih in o škofu Rožmanu. Za danes namesto odgo- vora ponatiskujemo uvodnik zadnje lan- ske (4.) številke Celovškega Zvona; članek je napisal prof. Andrej Capuder, ki živi v Ljubljani. Zdi se nam primeren odgovor na izrabljeno muziko partijskih muzikantov. Obenem članek nakazuje pot, na katero bi moral 40 let po koncu vojne in zmago- vite revolucije stopiti slovenski narod, če hoče v res boljšo prihodnost.

*Srce pa je balast,
odvržen v gluhem Rogu
(E. Kocbek)*

Ali vemo, kaj je bilo leta 1945 odvrženo v gluhem Kočevskem Rogu? Kdor reče Rog, se s tem dotakne najbolj boleče toč- ke slovenske zgodovine zadnjih štirideset let. Mislim, da se ji bo težko izognil vsak- do, ki bo hotel količjak razmišljati o naši polpreteklosti, pa tudi o prihodnosti slo- venskega naroda in slovenske Cerkve. Kaj- ti prihodnost vstaja iz preteklosti, seda- njost ni drugega kot vezni člen, po kate- rem se zapira eno brezno za nami in se odpira drugo pred nami. In kot se v duši človeka naberejo slabo opravljene, zane- marjene in opuščene priložnosti — v tako imenovani podzavesti, iz katere potlej uda- rijo ven kot strahovi iz ropotarnice — tako lahko govorimo o podzavesti ali preprosteje o vesti narodov in človeštva. Da tega ne gre podcenjevati, nam pričajo razni usodni dogodki v zgodovini, ki uda- rijo ven iznenada, na videz nerazložljivo, postanejo pa bolj razumljivi in celo jasni, če jih znamo brati v širšem zgodovinskem kontekstu in v globljem, rekel bi moral- nem zaporedju.

Politika je v svoji srži moralno vpraša- nje. Je izraz moralne občutljivosti. To doumejo le redki, a to so potlej tisti — imenujemo jih državnike —, ki znajo za sabo povleči množice.

Ali imamo Slovenci take ljudi?

Vprašanje o narodni spravi, ki je v tem letu obletnic vznemirilo misleci del naše javnosti, nam priča o tem, da moralni ži- vec kljub dolgoletni politični apatiji in poplavi dnevnih, pogrošnih gesel, še ni po- popolnoma otopel. Znamenja sicer niso naj- bolj spodbudna. Na eni strani znova bi- jejo na boben uradne parole, ki skušajo pokol domobrancev leta 1945 opravičiti s pavšalno obsodbo »narodnih izdajalcev« — kot da bi bili narodni izdajalci vsi ti, ki so v zadnji vojni prišli za orožje, mnogi od njih prisiljeni, in se bojevali z drugačno vizijo Slovenije in Evrope kot pa jo je zagovarjala od Moskve vodena in navdih- njena gverila... Take poprečne obsodbe ne služijo ničemu, najmanj pa vzpostav- ljanju vseljudskega konsenza, brez kate- raga si je težko zamisliti slovensko, jugo- slovansko in evropsko prihodnost.

Enako lahko podvomimo v smisel po- četja nasprotne, poražene strani, ki danes v emigraciji oživlja obraze pobitih in z natančnimi seznammi podaljšuje neko trav- mo, za katero bi se dalo reči, da ni mo- ška; če si se spustil z nasprotnikom v boj in bil pri tem poražen, ne boš do konca življenja jadikoval in kazal brazgotine. Poj- di vase in s poglobljenim razmišljanjem izčisti v sebi moralno odgovornost, s čimer boš edino kos fizično močnejšemu na- sprotniku, zlasti pa njegovemu še najbolj veljavnemu argumentu, češ kriv je toliko tisti, ki je žrtev privedel pod meč, kot ta ki je z mečem udaril.

Narodna sprava, kot si jo zamišljamo nekateri, naj ne bi potekala tako, da bi nasprotnika blatili ali pri njem iskali krivde za svoj lastni poraz. Nasprotno, stari viteški običaj velevala, da pri tistem, s katerim si se boril, odkrivaš in ceniš iste lastnosti, za katere si želiš, da bi bile tudi tvoje. Ali ne zraste tvoja slava s sla- vo premaganega nasprotnika?

Torej imam vso pravico misliti, da moji nasprotniki niso samo »banditi« in »tolo-

vaje« ali pa »narodni izdajalci« in »klero- fašisti«, pač pa, da so med njimi tudi pogumni možje in žene, ki se predano borijo za svoj ideal — ob upoštevanju seveda, da vojna ob najboljšem izvabi iz ljudi tudi najslabše.

Pravico imam misliti, da so na obeh straneh trpeli in padali ljudje, ki so ve- rovali v dobro, ki so molili k istemu Bo- gu, ki so priznavali Kristusa in so imeli plemenite socialne, narodnostne in člove- čanske ideje. Pravico imam misliti, da nihče ne zasluži sovraštva še onstran gro- ba, predvsem pa, da ni prav, če iz teh najboljših, ki so padli, kujejo tak ali dru- gačen dobiček oni bolj srečni ali bolj spretni ali celo taki, ki teh usodnih ča- sov niti od daleč niso videli.

Ob takem pojmovanju narodnoosvobodil- ne in bratromorne vojne bomo šele po- stali zreli za spomenik, kot ga predlaga komunistka Spomenka Hribar, ki je v tem letu obletnic vsaj kolikor toliko rešila čast vladajoče stranke v domovini. Pogumno dejanje ene ženske v trenutku, ko je za- tajilo toliko mož, nam priča, da je narod- na sprava možna, sicer ne še na ravni ideoloških in oblastvenih struktur, pač pa v srcu njih, ki so željni resnice, samo res- nice in nič drugega kot resnice.

Nam, generacijam, ki so zrastle v povo- jni Sloveniji, je mnogo do tega, da se to sporno poglavje naše zgodovine enkrat pošteno osvetli in zaključijo, s častnimi po- sledicami za obe nekoč vojskujoči se stra- ni. Svet, v katerem živimo, ni nič manj krut kot je bil v času naših očetov, le da nam po božji Previdnosti še ni bilo treba potegniti nožev. Če hočemo ta svet obvladati, če hočemo preživeti svoj vek, če hočemo podaljšati še za kako genera- cijo črto osebnosti in narodne bitli, potem moramo imeti hrbet pokrit.

To pa je ravno naš pomirjeni zgodovin- ski spomin.

»Z zlobo do nikogar, z ljubeznijo do vseh, z odločnostjo in pravičnostjo, kakor nam jo Bog daje videti, skušajmo dokon- čati delo, ki nas še čaka: zaceliti narodu rane...« — Tako je zapisal veliki Abraham Lincoln ob koncu ameriške državljanske vojne, ki jo je tudi sam plačal z živ- ljenjem.

Ta plemenita misel ostaja nedosezni pro- gram za vse čase in vse narode.

To je misel, ki zavezuje predvsem zma- govalce.

Četudi je od onih bridkih časov minilo že štirideset let.

In četudi nam danes ni povsem jasno, kje je zmaga in kje je poraz.

Vztraja na svojem mestu

Češki primas, 87-letni kardinal in praški nadškof František Tomašek je imel tiskov- ni pogovor z nemško katoliško revijo »Publik Forum«. V njem je med drugim dejal: »Zaradi znanega položaja, v katerem se nahaja Cerkve pri nas, sv. oče še ne more določiti mojega naslednika. Zato ostajam kljub 87 letom na svojem mestu. To delam v velikem zaupanju v življenjsko moč naše Cerkve. Ona živi naprej...«

»Papeža smo v našo državo že ponovno povabili. Na škofovski sinodi konec lan- skega leta v Rimu mi je dejal, da je zelo žalosten, ker ni mogel biti osebno priso- ten ob Metodovem jubileju na Velehradu, a je obenem izrekel prepričanje, da se bo to nekega dne zgodilo. Pri Bogu da je vse mogoče.«

Metodova slavlja lani na Velehradu pa tudi drugod na Češkoslovaškem ima kar- dinal za znak verskega prebujenja. »Ves svet je lahko videl, da se k Cerkvi ne pri- števa samo stari, ampak tudi številni mladi. Kar dve tretjini romarjev je bilo iz njih vrst. To je nekaj novega in nam vliva pogum za prihodnost.«

Na vprašanje, kaj bi lahko kristjani na Zahodu storili za češkoslovaško Cerkve, je Tomašek bil jassen: »Bolj bi se morali za nas zanimati in več o nas poročati. Če ne bo nihče zunaj o nas govoril, bomo polagoma postali mrtva Cerkve.«

14. februarja 1956, torej pred 30 leti, se je v Kremlju začel XX. kongres sovjetske komunistične partije. Bela dvorana je bila polna do zadnjega kotička: 1.355 polnoprav- nih delegatov in 81 s posvetovalno pravico pa še 55 predstavnikov tujih komunistič- nih in delavskih partij, med njimi Italijan Togliatti in Francoz Thorez.

Kongres, prvi po Stalinovi smrti leta 1953, se je pričel z nenavadnim obeležjem: nikjer sledu o Stalinu, v ozadju zgolj skromen Leninov kip. Še bolj je padlo v oči, ko je glavni tajnik partije, Hruščov — tedaj mu je bilo 62 let —, povabil delegate in goste, naj z minuto molka počastijo vidne komunistične voditelje, ki so umrli pred XX. kongresom. Pri tem je brez po- sebnih poudarkov navedel imena Klementa Gottvalda (ČSR), Josipa Visarionoviča Sta- lina in Kiuzija Tokude (Japonska). Dele- gati so začutili, da nekaj ni v redu: kako je mogoče, da se Stalin omenja skupaj s skorajda neznanim Japoncem?

Polemike ob Titovi dediščini

(OD NAŠEGA DOPISNIKA)

Skupščina Jugoslavije je 27. decembra lani po hitrem postopku sprejela sklep o dedovanju in upravljanju premoženja, ki ga je imel pokojni Tito. Vsa zadeva je domače duhove burila celo preteklo le- to. O njej je v skupščini poročal Borislav Krajina, član zvezne vlade in izjavil, da je glavni dedič po Titu žena Jovanka ter dva sinova iz prejšnjega zakona.

Tito je bil namreč trikrat poročen. V prvem je imel tudi otroke, ki so skupaj po- kopani v Beli Crkvi v Banatu. Zanimivo je, da je na grobniku križ z napisom: »Večni pokoj! Postavil soprog Josip Broz.«

Jovanka prejema sedaj po sklepu pred- sedstva Jugoslavije najvišjo možno pokoj- nino v višini osebnega dohodka državnih funkcionarjev, tj. 172.079 dinarjev (okoli 850.000 lir). Ni to sicer najvišja plača, saj so nekateri letos v januarju prejeli tudi 250.000 din, medtem ko je večina upoko- jencev ostala pri prejemkih 23.500 din, kar bi bilo 120.000 lir. Komentar se nudi sam po sebi.

Vendar Jovanka ne protestira toliko za- radi plače kot zavoljo drugih stvari. Ob pomoči odvjetnika je vložila zahtevo, da ji pripadajo vsi osebni predmeti moža, ne samo nekateri. Seznam je zelo dolg in ob- sega ves inventar, ki je bil v predsedni- kovi rezidenzi na Dedinju v Beogradu, po- tem sadovnjak in vinograd na Brionih, avtomobile, jahte, kočije, konje, umetni- ška dela, domača in tuja odlikovanja. Tu- di ni bila zadovoljna z nobeno od šestih vil, ki so jih ji ponudili za stanovanje. Tako ji država sedaj zida novo hišo, ki bo vredna vsaj sto milijonov dinarjev (pol milijarde lir). Prav tako ji bo ostala ku- harica, postrežnica, čuvaj in šofer. Tudi elektrika, telefon in voda je brezplačna.

O vsem tem se je lani v Jugoslaviji ve- liko pisalo. Pisci so se zgražali, da nekdo terjja toliko udobja zase, ko živi velik del državljanov socialno ogrožen. Prvi protest je prišel s Kosova, kjer je prištinski dnev- nik, pisan v albanščini, »Rilindija« objavil članek z naslovom »Doklej bodo v Jugo- slaviji še buržujci?« List je bil zaradi tega na Kosovu zaplenjen, ne pa po drugih republikah. Tudi slovenski tisk ni šel mi- mo te zadeve, čeprav je pisal zelo umirje- no, medtem ko so srbski in hrvaški ča- sopsi prinašali zgolj uradna sporočila predsedstva federacije.

Poraja se vprašanje: kaj je v ozadju vsega tega? Odgovori so različni, a vsi imajo isto jedro. Nanj je prvi opozoril redni dopisnik hamburškega lista »Der Spiegel«, ki je bil že teden dni po Titovi smrti izgnan iz države, ker je napisal knji- go »Der rote Monarch« (Rdeči vladar). Ta knjiga je bila v izredno kratkem času razprodana in je kmalu doživela več izdaj tudi v drugih jezikih. V tej knjigi so vse trditve dokumentirane.

POROČILO O STALINOVH ZLOČINIH

Prvi, ki se je neposredno lotil pokojnega diktatorja, je bil Mikojan. Spregovoril je o napakah, ki jih je zagrešil v mednarod- ni politiki, o boljševidskih voditeljih, ki jih je dal ustreliti, o nedoslednosti in pona- redkih, ki jih je vnesel v zgodovino sov- jetske partije. Svoje so k tem obtožbam priložili ša maršal Zukov, Vorosilov, Bul- ganin, Kosigin in drugi.

Ko je 24. februarja spet nastopil Hru- ščov, je bila dvorana že primerno priprav-ljena, da sprejme poročilo o Stalinovih zločinih. Pripravil ga je P.N. Pospelov, prebral pa Hruščov. Obsegalo je 80 tip- kanih strani. Branje je trajalo vse do na- slednjega jutra. Delegatom je bilo strogo ukazano, da si ne smejo delati nobenih zapisikov. Poročilo naj bi ostalo strogo tajno.

Ob poslušanju se je cel kup delegatov onesvestil, kakih sto so morali na hitro

prepeljati v sobo za prvo pomoč. Hruščov je imena pobitih bral počasi, s poudarkom. in od časa do časa kot dober komediant bruhnil v krčevit jok.

DOKUMENT PROGRE V JAVNOST

Čeprav je najožje partijsko vodstvo od- ločilo, naj poročilo ostane tajno, pa je sam Hruščov ta sklep prekršil, saj je z njim seznanil voditelje nekaterih tujih partij- skih delegacij (Thoreza, Togliattija in dru- ge) ter jih prosil za molčečnost. Thorez in Togliatti sta sicer besedo držala, a re- šeto je imelo preveč lukenj, da bi držalo. Tako je Giuseppe Boffa (tedaj moskovski dopisnik lista »L'Unità«), za dokument zve- del konec februarja od sovjetskih prijate- ljev, Charles Bohlen, v tistem času sever- noameriški veleposlanik v Moskvi, je o njem poročal 10. marca in šest dni nato je njegovo »vsebino podrobneje objavil »New York Times«.

V času od začetka marca pa do za- četka aprila se je nato papir znašel tudi v rokah številnih vzhodnoevropskih partij- skih voditeljev. Tako je za 300 dolarjev prišel v Varšavi v roke šefu severnoame- riške protibesedne službe Richardu McGarrahu Helmsu. Vendar se je hitro po- kazalo, da dokument ni bil pristen. Zato se je Allen Dulles, vodja ameriške službe CIA, v naglici obrnil na generala Reinhar- da Gellena, bivšega šefa Hitlerjeve vohun- ske organizacije, ki je v Pullachu pri Münchnu imel svojo poizvedovalno službo.

Temu Gehlenu je leta 1951 uspelo, da je na Dunaju odkril najeteja morilca, ki naj bi likvidiral Tita. Uspelo mu je, da je morilca z izplačilom tisoč dolarjev odvr- nil od namere in obenem zvedel za po- drobnosti načrta, ki ga je pripravil Stalin za odstranitev Tita. Seveda mu jugoslo- vanski diktator te usluge ni pozabil in ko se je Gellen obrnil nanj, naj mu posreduje avtentično besedilo Hruščovega poročila, mu ga je zares posredoval. Tako je 6. ju- nija 1956 ta pristni tekst prvič objavil newyorški Times.

POSLEDICE DOKUMENTA

Kar zadeva samo Sovjetsko zvezo, je destalinizacija povzročila teoretične in praktične posledice. Prodrlo je spoznanje, da je treba sovjetsko družbo reformirati in da so spremembe potrebne. To dogaja- nje ni potekalo in še vedno ne poteka brez pretresov, a se mora vsakokratni sovjetski voditelj s tem soočiti.

XX. kongres je poudaril zlasti dve smer- nici: povratek k zakonitosti in odstranitev kulta osebnosti. Spet naj bi prišlo do ve- ljave skupinsko vodenje partije, sožitje s kapitalističnimi državami in pravica brats- kih partij, da gredo po svoji socialistični poti.

Prvi, ki se je s tem okoristil, je bil prav Tito. Takoj po Stalinovi smrti je Moskva dala Beogradu namig, naj se postavi pika na nastali spor, ki se je vlekel vse od leta 1948. Toda Tito je hotel javnega zadošče- nja. Tako je Hruščov 25. maja 1955 sku- paj s predsednikom SZ Bulganinom obis- kal Tita in pristal na izjavo, da »so no- tranje zadeve in razlike socialističnega si- stema kakor tudi način, kako ga izvajati zadeva posameznih socialističnih držav«. Z drugo besedo: sovjetska partija se je odpovedala voditeljski vlogi za marksistič- na gibanja. Vsako ima pravico do svoje poti.

Se en značilen proces je sprožil XX. kongres, ki pa zaradi mnogih nasprotnih tokov še vedno ni zaključen. Gre za pre- trese v državah znotraj sovjetskega vpliv- nega območja kot je bila madžarska vsta- ja v začetku novembra 1956, »praška po- mlad« leta 1968, Maova kulturna revoluci- ja na Kitajskem in neprestana krizna ob- dobja na Poljskem. Do teh pretresov je prišlo, ker vodstva tamkajšnjih partij ni- so znala prisluhniti željam prebivalstva. Na žalost je politična oblast vse te težnje s silo zatrla, vendar je vsakemu jasno, da se bo ta proces nadaljeval, dokler ne bo prišlo do resnične svobode.

J. K.

Hubertu Močniku v spomin

Hubert Močnik si je v življenju sam napisal svoj nekrolog in sicer s pisano besedo v »Spominih in izkustvih«, ki so izšli leta 1971 pri Goriški Mohorjevi družbi, ter s svojim učiteljskim in vzgojnim delom, s katerim se je zapisal v srca svojih neštetiških šolskih otrok in dijakov.

Svoje Spomine začenja takole: »Bilo je 13. svečana 1893, ko sem kot prvorojenec iz drugega očetovega zakona zagledal v gozdarski hiši na Kerkovčah luč sveta. Kerkovčec so samotna gozdarska hiša v dolini Bele, pritoka Idrijce. Pravili so mi, da je bilo tedaj čez meter snega. Babica me je tretji dan po rojstvu v posebni košari nesla h krstu v Idrijo v cerkev sv. Barbare. Pot po snegu je babici s krpilji utiral oče. Krstili so me na ime lovskega zaščitnika Huberta in pristavili še drugo ime Valentin ali Zdravko, ker je bil ta svetnik v koledarju najbližji mojemu rojstnemu dnevu. Morda me je prav to prvo romanje ob mrzli temperaturi utrdilo duševno in telesno.«

Tako pokojni Hubert Močnik o samem sebi. Pritrditi mu človek mora, ko je prav ob 93. rojstnem dnevu, v sredo 12. svečana (februarja) odšel v večna lovišča sv. Huberta.

Ko je bil še otrok, so se njegovi starši preselili z družino v gozdarsko hišo pod Čavnom. Tu se je pri materi vsega naučil, kot piše: »Učila me je pospravljati, pometati, likati, prati, kuhati, plesti, kvačkati.« Materina praktična vzgoja je gotovo prispevala svoje, da je pozneje kot šolnik znal učiti za življenje in ne samo za učenost.

Pa še nečesa se je doma naučil. »Vsak večer smo skupno molili po večerji. S tem so nam starši vzgojili vero v Boga, nas učili, kako je treba bogaboječe živeti, kajti glavna skrb je zveličanje naše duše.«

V življenju je pok. Hubert Močnik videl veliko sveta, se srečal z ljudmi raznih nazorov, doživel veselje in razočaranje, toda dveh vrednot ni nikoli zatajil: vere v Boga in zvestobe svojemu narodu. To sta bili zvezdi vodnici v njegovem dolgem življenju, ki sta ga vodili kot zvezda repatica svete Tri kralje.

Hubert Močnik je bil eden zadnjih, ki je osebno poznal pesnika Simona Gregorčiča. O tem je rad pripovedoval. Bil je tudi na njegovem pogrebu. O tem piše: »Ko je zbor goriškega pevskega društva na Catterinijevem trgu zapel v slovo Goriškemu slavčku "Nazaj v planinski raj", so polzele solze iz oči nas vseh.« Bilo je to novembra 1906. Toda za Gregorčičem ni samo jok, temveč si je nekako izbral za življenjsko vodilo njegove verzice: »Ne samo, kar velewa mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan!«

Starši so ga poslali v Gorico študirat. Vpisal se je na gimnazijo, potem na učiteljsko in postal šolnik. Služboval je na Cerkljanskem in Tolminskem; med prvo svetovno vojno tudi v Crni gori. Po vojni

Slovenski učitelji na sestanku v oktobru 1947. V sredini Hubert Močnik, ob njem na njegovi desni kateheta Mirko Mazora in Janez Eržen, na levi gđ. Pavla Makuc, ravnateljica šole v ul. Randaccio

je učil v raznih vaseh na Tolminskem, nazadnje na Grahovem. Vedno je s službo v šoli družil tudi delo izven šole v prid ljudstvu (pomagal je ustanavljati mlekarne, pospeševal sadjarstvo, sodeloval pri posojilnicah ipd.).

Ko je fašizem začel premeščati slovenske učitelje v notranjost Italije, je leta 1931 zadela ta usoda tudi njega; prestavljen je bil v Ligurijo. Tudi tam se je izkazal za vestnega vzgojitelja, tako da so domačini po prvem nezaupanju kmalu ugotovili: »Che bravo maestro!« V Liguriji je na raznih službenih mestih ostal do marca 1944, ko se je z družino vrnil na Primorsko in se ustavil v Solkanu.

Ravnatelj Močniku je bila pri srcu mladina in ne politika. Zato se je v Gorici kmalu pridružil tistim, ki so pod nemško okupacijo in kasneje pod zavezniško vojaško upravo obnovili slovensko šolstvo v mestu in na podeželju. Pri tem delu sta tesno sodelovala z dr. A. Kacinom. Seveda se je zameril tistim, ki so hoteli, naj bi bila šola v službi novega režima kot je bila prej za črno diktaturo. Toda H. Močnik ni bil tega mnenja, zato je prevzel nevhvaležno in takrat tudi nevarno odgovornost za obnovo slovenskega šolstva. Pod zavezniški je bil imenovan za ravnatelja na osnovni šoli v Šolskem domu in za didaktičnega ravnatelja slovenskih osnovnih šol na Goriškem.

Ko je septembra 1947 prišla Gorica spet pod Italijo, so se spremenile razmere tudi za ravnatelja Močnika. Nekaterim italijanskim nacionalistom zaradi svoje zagnanosti za slovensko šolstvo ni bil pogodu. Odstranili so ga od didaktičnega ravnateljstva in mu poverili službo profesorja na slovenski strokovni šoli (aviamoento professionale) v ul. Randaccio. Mesto je sprejel.

Mislil, da so bila to najbolj plodna leta njegove dolge šolske kariere. Ves se je posvetil šoli in dijakom ob složnem sodelovanju ravnatelja ter kolegov in kolegic. Krona tega njegovega dela so bile vsakoletne zaključne šolske prireditve na dvorišču šolskega ali Malega doma. Leta 1958 je stopil v pokoj po več kot 40 letih službe.

Akoravno ni več učil, je ostal živo povezan s šolo in se zanimal za vse, kar se je na šoli godilo, pa tudi sploh v našem kulturnem življenju.

Kot kristjan je bil vsako nedeljo pri maši na Travniku. Zato je bil tudi njegov pogreb v tej cerkvi v petek 14. februarja. Pogreb je vodil g. Cvetko Zbogar, somaševala pa sta prof. M. Rijavec in dr. K. Humar, ki je tudi spregovoril pokojnemu ravnatelju v spomin. Na koru je med mašo pel zbor enotne srednje šole pod vodstvom prof. St. Jeričija, pred mašo pa so se od njega poslovili otroci osnovne šole »O. Zupančič« v ul. Brolo. Na pokopališču se je s pesmijo poslovil od njega moški zbor M. Filej pod vodstvom Z. Klanjščka, ki je bil njegov učenec.

Sedaj Hubert Močnik počiva ob svoji ženi na goriškem pokopališču. Za vse dobro, kar je storil za našo mladino in za naše ljudstvo, naj mu bo Bog velikodušen plačnik.

K. Humar

Močnejše preganjanje vere na Češkoslovaškem

Da bi oblasti zatrle verski prerod, so začele ponovno preganjati pripadnike različnih ver. Na Slovaškem so avgusta lani zaprli dva protestantska študenta, ker so našli v njunem avtu nekaj izvodov Svetega pisma, knjige svetovno znanega pridigarja Billyja Grahama in v koncentracijskem taborišču ubitega teologa Dietricha Bonhöfferja. Oktobra pa je bil obsojen še pastor njune župnije zaradi sodelovanja in razpečavanja verskega tiska.

OD TEDNA DO TEDNA

■ Severnoameriške oblasti so Jugoslaviji izročile 87-letnega bivšega notranjega ministra Paveličeve »nezavisne« države Hrvatske Andrijo Artukovića. V ZDA je prišel pod lažnim imenom Alojz Anić, kjer je živel do zadnjih dni. Jugoslovanske oblasti so v vsem tem času zahtevale od Washingtona, da jim ga izroči, češ da je odgovoren za smrt »več sto tisoč nedolžnih ljudi«. Posebno ga dolžijo za poboj Srbov, Judov in ciganov. Artukoviću pa je ob pomoči odvetnikov, pa tudi zaradi hladne vojne, ki je trajala med Vzhodom in Zahodom uspelo, da se je do zadnjega izmaknil izročitvi. Letalo, ki ga je pripeljalo iz ZDA, je pristalo v Zagrebu, kjer mu bo sodilo okrožno sodišče.

■ Na mostu Glienicke v Berlinu sta Vzhod in Zahod zamenjala več vohunov ter sovjetskega oporečnika Ščaranskega. Z obeh strani je bilo skupno izpuščenih 9 oseb. Medtem ko so se ostali res bavili z vohunsko dejavnostjo, je pa Ščaranski preživel v ječi in po kazenskih sovjetskih taboriščih kar devet let. Njegov križev pot se je začel s tem, da je vložil prošnjo za izselitev v Izrael. Sovjetske oblasti so ga zavoljo tega začele preganjati in ga nazadnje obdolžile vohunstva. Zanj sta se zadnje čase še posebej zavzela Reagan in zahodnonemški kancler Kohl, ki sta po izpustitvi javno izrazila svoje zadovoljstvo. Ščaranskega je v Frankfurtu dočakala zvesta žena Avital. Skupno sta nato odletela v Izrael, kjer so jima oblasti priredile prirčen sprejem.

■ Na nedeljskih volitvah za predsednika portugalske republike je zmagal socialist Mario Soares, ki ga je podprla vsa levica ter je prejel 51,3 % glasov, njegov tekmeč Freitas do Amaral pa 48,7 %. Slednji je predstavljal sredinsko-lestničarske stranke in je pred nekaj tedni na prvih volitvah dosegel to število, medtem ko je tedaj Soares pobral komaj 25 % glasov in bil drugi. Soares je bil po letu 1975 že trikrat ministrijski predsednik, zelo si je prizadeval, da bi bila Portugalska sprejeta v Evropsko gospodarsko skupnost, obenem pa je bil vedno zelo zahodno usmerjen in pristaš povezave z NATO organizacijo.

■ V Južnem morju pri Novi Zelandiji se je potopila 20.000-tonska sovjetska potniška ladja »Lermontov«, potem ko je trčila v podvodne čeri. Vsi potniki, v glavnem priletni Avstralci, v celoti 408 oseb, ki so se podali na križarjenje okrog Nove Zelandije, so se rešili, od 329 članov posadke pa pogrešajo enega mornarja.

Evharistija - kruh življenja in vez edinosti

1. Snovni kruh ohranja in vzdržuje naše življenje. Daje pa nam tudi moč, da moremo delati. V naši kulturi je kruh osnovna hrana, poglavitni živež, ki nam zadoštuje za življenje. Živimo lahko samo ob kruhu in vodi, da je le obojega dovolj. Vendar je nespametno premočno jesti. Kdor dela, mora jesti, da ne omahne.

Snovni kruh je podoba Evharistije. Kristus sam se je imenoval kruh: »Jaz sem kruh življenja« (Jan 6, 35). Človek si tega ne bi upal. Imenoval bi ga Gospod, Beseda, Učenik. Toda vsako teh imen pove le nekaj o Kristusu, kruh pa pomeni vsega Kristusa — Kristusa v njegovem življenju, ko je bil dober kot kruh, v njegovi smrti, ko je bil zmlet in presejan kot moka, in v njegovem vstajenju, ko ga je Bog rešil iz ognjene peči (prvi kristjani so videli v rešitvi treh mladeničev iz ognjene peči pri Danijelu podobo vstajenja).

Pri krstu smo dobili nesmrtno življenje — življenje milosti. Evharistija je hrana tega življenja. Vzdržuje in ohranja ga, daje pa nam tudi moči za »delo«: za boj s sebičnostjo, za dela ljubezni, za vzdrževanje trdnega upanja na večnost. Zato vsaka naša pobožnost brez Evharistije le životari. Evharistija je temelj in središče, brez katerega ne gre.

Ne zadostujejo nam samo krst, ki daje življenje, niti birma, ki ga pomnožuje in utrjuje, niti spoved, ki nam ga vrača. Še manj nam zadostujejo samo druge pobožnosti in spokornosti, niti samo dela ljubezni. Vse to namreč temelji na Evharistiji, vodi k njej in dobiva svojo moč iz nje. Zato je Evharistija vir in vrh našega življenja, ponavzročanje odrešenja in ara večnega življenja, kratko: Kruh naše življenja — Kruh slabotnih, da bi postali močni in Kruh močnih, ker nosijo svoj zaklad v prstenih posodah.

Evharistija pa ni le kruh za dušo posameznika, ampak tudi kruh za telo, ki se

Kdo je pravzaprav zmagal?

Dober teden po državnozborskih volitvah na Filipinih — bile so, kot znano 7. februarja — je filipinski parlament razglasil dosedanjega predsednika Ferdinanda Marcosa za zmagovalca. Prejel naj bi 10 milijonov 807.198 glasov, njegova nasprotnica Corazón Aquino pa 9.291.816; Marcos naj bi torej še novih šest let vodil državo.

Vendar stvar ne bo tako gladka. Tisto ljudstvo, ki je njegov režim, poln korupcije, nasilja, omejevanja svobode prenašalo skozi 20 let, se je končno osvestilo. Vsi nepristranski opazovalci so prepričani, da je zmagala Aquinova. To prepričanje delijo tudi filipinski škofje. Dva dni pred razglasitvijo volivnega obračuna so se zbrali v Manili (bila jih je dobra polovica vsega episkopata) in pod vodstvom kardinala Vidala dali izjavo, ki pomeni za Marcosa hudo moralno klofuto.

V dokumentu, ki so ga prebrali preteklo nedeljo po vseh filipinskih cerkvah, je med drugim rečeno: »Vlada, ki se vzdržuje na oblasti z goljufijo, nima moralne podlage.« Dokument omenja umore, prevaro in strahovanja s strani vladne stranke, kar vse priča »o zločinski uporabi oblasti«, s čimer je bila volivcem odvzeta možnost, da svobodno izrazijo svojo opredeljenost. Zato ima ljudstvo pravico, da se temu zlu upre. Pravico ima, da se poslužijo civilne nepokorščine, seveda z mirujočimi sredstvi, kot je to storil Kristus. Za škofo je Marcosov režim postal nezakonit, ker ne spoštuje volje naroda.

Sedanji položaj Filipinov spravlja v zadrego tudi severnoameriško vlado. Njeni strateški interesi so v tej državi življenjskega pomena. Umakniti se s tega območja bi pomenilo dati prosto roko svetovnemu komunizmu. Nevarnost, da pride do novega Vietnama ali Nikaragve je zelo velika in realna. V prihodnjih dneh bo morala Reaganova vlada pokazati zvrhano mero državniške močrosti. Če se bo ljudstvo zateklo k orožju kot edinemu sredstvu za rešitev sedanjega zamotanega političnega položaja, se lahko zgodi najhujše, kar lahko neki narod zadene: državljanska vojna z vsemi njenimi grozotami.

Dva dni potem, ko se je Marcos dal razglasiti za zmagovalca predsedniških volitev, je prišel v filipinsko prestolnico osebni Reaganov odposlanec Philip Habib, da se seznani z nastalim položajem.

Habib se je nato srečal z glavnimi osebnostmi, ki so zapletene v sedanje razmere. Tako se je eno uro pogovarjal z Aquinovo, ki mu je poročala o volivnih prevarah, do katerih naj bi bilo prišlo z vladne strani in da je trdno odločena zateči se k napovedani »državljski nepo-

slušnosti«.

Marcos je s svoje strani poudaril, da se ne misli umakniti, saj mu je ljudstvo ponovno izkazalo zaupanje. Na to je Reaganov odposlanec odvrnil, da je Washington nezadovoljen sprčo okoliščin, kako so volitve potekle, vključno predsednik Reagan in njegovi svetovalci. Končno se je Habib sestel še s kardinalom Sinom, ki je še enkrat potrdil nasprotovanje Cerkve sedanjemu režimu. Na vse to je Habib dal izjavo, da se ZDA, naj se zgodi karkoli ne nameravajo vmešavati v filipinske notranje zadeve.

Protesti zoper sramotilen film

Skupina štirih Kanadčanov je v Edmontonu zbrala že 7.000 podpisov ljudi, ki protestirajo proti predvajanju filma francoskega režiserja Godarda »Zdrava Marija« na kanadskih tleh. Pravosodno ministrstvo pa kljub temu predvajanja ni prepovedalo. O hudih protestih proti omenjenemu filmu poročajo tudi iz Argentine. Ze septembra lani se je 110.000 mladih na kongresu v Córdoba in okoli milijon vernih, ki so poromali v Luján, izreklo proti predvajanju filma v Argentini. Ministrstvo za kulturo je izjavilo, da zaenkrat kopija tega porno-filma še ni dospela v to državo.

Preganjanje se nadaljuje

Marksistično-leninistično usmerjene oblasti v Etiopiji še vedno preganjajo kristjane. Po podatkih evangeličanske Cerkve je v tej afriški državi zaprtih kar 7.000 kristjanov. Tu niso vsteti zaprti katoliki. Med tistimi, ki so za rešetkami, je okrog 200 protestantskih pastorej.

V Etiopiji marksisti vladajo od leta 1974. Od tedaj dalje skušajo z vsemi možnimi sredstvi izkoreniniti kristjane. Preganjanja so se začela leta 1977. Na jugu Etiopije je danes zaprtih za bogoslužne obrede kar 80 odstotkov luteranskih cerkv, okrog 500 od vseh 1.500 pa je spreminjenih v dvorane za politična zborovanja. Od 2.700 bogoslužnih prostorov evangeličanske Cerkve je zaprtih 1.600.

Do priselencev je treba biti odprti

Nadškof Roger Mahoney iz Los Angelesa se je v pastirskem pismu zavzel za širokosrčnišji sprejem beguncev v ZDA. V zadnjih petnajstih letih se je na obalo Kalifornije zateklo več kot dva milijona priselencev, večina iz Azije in Mehike. Nadškof želi, da bi prebivalci te ameriške zvezne države močneje vključili priseljenke v župnijsko življenje, v maše pa naj bi vključili tudi pestrost njihovih kulturnih posebnosti. »Drugačnost teh ljudi za nas ne sme biti pregrada, marveč prej obogatitev,« je nadškofovo stališče.

Kadar bodo vaše matere in sestre...

Bilo je na praznik brezmadežnega Srca Marije Device, ko je m. Terezija iz Kalkute bila na poti v bolnišnico Campbell. Na cesti je videla moža, ki je umiral. Dvignila ga je, da ga pelje v bolnišnico, toda mož je prej umrl. Tedaj je šla do oblasti in zahtevala: Dajte mi kako sobo za take reveže! Odkazali so ji dva prostora ob templju boginje Kali, ki ju je kmalu napolnila z umirajočimi.

Toda nekaterim hindujcem to ni bilo pogodu. Stopili so do policije, naj m. Terezijo in njene oskrbovance izžene iz tistega kraja. Komendant policije je obljubil, da jo izžene, prišel in videl. Tedaj je rekel: »Obljubil sem vam, da jo izženem. Obljubo bom držal, toda takrat, ko bodo vaše matere in sestre počele to, kar počne tukaj ona. V templju imate boginjo iz kamna, tukaj imate živo boginjo.«

M. Terezija je ostala in do sedaj poskrbela za 49.000 umirajočih Indijcev.

Nepismenost v arabskih deželah

V arabskih deželah je še vedno zelo visoka nepismenost. Statistika Unesca govori o starejših nad 15. letom. V Maroku je nepismenih 78 % prebivalstva, v Saudski Arabiji 75 %, v Tuniziji 62 %, v Siriji 60 %, v Egiptu 56 % in v Kuvajtu 40 %. Zanimivo pa je, da število televizorjev in video naprav, ki jih uvažajo dežele ob Perzijskem zalivu, presega število aparatov, ki jih prodajo v vsej Evropi.

★
»Tudi tisti, ki se imenujejo materialisti in ki trdijo, da duša ne biva, to trdijo, toda tega ne čutijo. Kajti če bi tudi čutili, da nimajo duše, bi ne bili več ljudje.« (Jerome Lejeune, zdravnik, genetik svetovnega slovesa).

Kaj je dejansko Cerkev

(Iz pastirskega pisma goriškega nadškofa
«V občestvu gradimo Cerkev»)

Če bi posamezne kristjane vprašali, kaj je Cerkev, bi dobili celo vrsto različnih odgovorov, ki izkazujejo precej zmedene pojme. Večina ima Cerkev za povsem človeško ustanovo, ki jo lahko primerjamo z drugimi družbami, ki jih je človek ustvaril. Za nekatere Cerkev sestavljajo papež z vatikanskimi uradi, ki se razvijajo na škofo, njihove pisarne, na župnije in redovniške ustanove. Drugim je Cerkev bogoslužno poslopje, v katerem se odvijajo obredi, ki odgovarjajo čustvenim zahtevam človeškega odnosa do nadnaravnega sveta. Še drugim je Cerkev ustanova, ki je nastala kot odgovor na zahtevo po socializaciji in po družbenih srečanjih v določenih trenutkih zgodovine.

Dejansko, kar v Cerkvii in od Cerkev najprej vidimo, je njen človeški obraz, so ljudje, ki jo vidno vodijo in oblikujejo. Toda onstran zmotnih in zmedenih pojmov, ki krožijo o Cerkvii, so se v zadnjih letih o njej razširila čisto sociološka pojmovanja, češ da je Cerkev zgolj človeška zgradba z zgolj človeškimi smotri. Evangelij se v takšnem gledanju izkazuje le kot Jezusov »manifest« za rešitev socialnih vprašanj ali za uresničenje drugih zgolj tostranskih zgodovinskih načrtov. Na videz so lahko ti načrti verske narave, ali v svojih osnovah so stvarno brezverski (Ratzinger, Rapporto sulla fede, str. 46). Nujno potrebno je torej, da ima kristjan o Cerkvii jasne in točne pojme: le tako bo lahko čutil, da je zares živ od tega »splošnega zveličavnega zakramenta«.

Da boljše dojamemo jasne in bogate pojme o Cerkvii 2. vatikanskega cerkvenega zbora v konstituciji »Luč narodov«, vsaj bežno pregledno nauk o Cerkvii cerkvenih očetov in učiteljev prvega tisočletja, nato pa iz časov pred 2. vatikanskim koncilom.

Cerkev, nositeljica in posredovalka zgodovine odrešenja, se rojeva v odločitvi nebeškega Očeta, da nam v Sv. Duhu daruje Sina za zveličanje sveta. Najbolj izvirni nauk cerkvenih očetov o Cerkvii je njen odnos do skrivnosti presvete Trojice. Zato je zgodovina odrešenja obenem zgodovina razodetja presv. Trojice.

Oglejski škof sv. Kromacij uporablja poročno simbologijo, da pojasni odnos med Bogom in človeštvom. Ko razlaga priliko o vabilu na svatbo (Mt 22, 1-13), tako pravi: »V tej priliki predstavlja kralj, ki je pripravil ženitovanjsko gostijo svojemu Sinu, nebeškemu Očetu. Za naše odrešenje obhaja duhovno poroko svojega Sina. Edino kar o tej poroki moramo razumeti je, da se je ženin Kristus po Sv. Duhu združil s Cerkvijo kot s svojo nevesto. Ta poroka je brezmadežna in nedotakljiva, ker ne temelji na telesni ljubezni, marveč na milosti Sv. Duha« (10. govor).

Takšna prispevka nam lahko precej zgovorno približa božjo ljubezen in delo za človeštvo ter razkrije skrivnost učlovečenja, ki se v Cerkvii razvija in nadaljuje ob nenehni dejavni prisotnosti Sv. Duha. Po tej poroki s Kristusom Cerkev postane »mati, kajti po njej se vsak dan zveličujejo tisti, ki verujejo. Cerkev nenehno spočenja sadove odrešenja in dan za dnem Bogu poraja neštivilne otroke. Cerkev nas spočenja, ko pridemo do vere; rojeva pa nas v vodni kopeli sv. krsta« (33. govor).

Kako bogato in jasno je pojmovanje našega škofa Kromacija: ljubezen presvete Trojice je rodila Cerkev, da je postala Kristusova nevesta in zato mati živčih, ki povezuje vse ljudi z Bogom in med seboj.

Bogoslovni nauk o Cerkvii drugega tisočletja do 2. vatikanskega koncila pa bolj poudarja in razvija značilnosti njene zgodovinskosti in institucionalnosti. V ospredju je cerkveno hierarhično predstojništvo, skupnost pa le v ozadju. Ker se je Cerkev morala boriti proti protestantski reformi, ki je zanikala sveto predstojništvo in zakramente, zato je bilo potrebno dati poudarek vprašanjem cerkvenega vodstva in zakramentov. Tako se je pričel razvijati takšen nauk o Cerkvii, ki nam nudi podobo monolitne zgradbe, kateri strogo načeluje papež; v bogoslužju mašuje samo duhovnik, ljudje sv. maši le prisostvujejo.

Bogoslovni traktat o Cerkvii nam je nudil predstavbo Cerkev kot »popolne družbe« v glavnem v nasprotju in v konkurenci s civilno družbo. Takšni pojmi so bili po svoji tudi upravičeni in so skozi stoletja odgovarjali zahtevam tistih časov.

Priznati pa moramo, da obstaja in bo vedno obstajala neka razlika med izkustvom Cerkev in naukom o Cerkvii. Kadar so cerkveni očetje pojasnjevali skrivnost Cerkev, so poudarjali stvarnost milosti Sv. Duha; v drugem tisočletju pa so, ne da bi se odpovedali velikemu doprinosu

cerkvenih očetov k nauku o Cerkvii ali pa ga zanikali, neutrudno razvijali posebnosti vidne ustanove Cerkev.

A že pred 2. vatikanskim koncilom se je pokazala potreba, da se omenjeni pojmovanji o Cerkvii združita v pojmovanju Cerkev kot »skrivnostnega Kristusovega telesa«, kar je potrdila okrožnica Pija XII. »Mystici Corporis«. Med odlične teološke mislece, ki so pripravili pot koncilski konstituciji »Luč narodov«, lahko prištevamo Romana Guardinija. Zpisal je:

»Poraja se dejstvo, ki bo imelo neprecenljivo težo: Cerkev se v dušah prebujala! Cerkev ni ustanova, ki bi si jo izmislili in zgradili ljudje. Cerkev je stvarnost, ki živi v času in se kakor vsako živo bitje razvija. Spreminja se, a je vendar v svojem bistvu vedno ista, kajti njeno najgloblje bistvo je Kristus. Dokler bomo imeli Cerkev le za neko organizacijo, neki stroj, neko združenje, dotlej Cerkev ne bomo pravilno doživeli, saj je vendar živa stvarnost in naš odnos do nje mora biti prav tako življenjski« (R. Guardini, La realtà della Chiesa, Brescia 1973).

Z GORIŠKEGA

Križev pot našega življenja

Ob cesti na Mirenski Grad so lazarišči obnovili kapelice križnega pota. Umetniško podoba je posameznim postajam dal akademski slikar Lovže Čemažar. O svojem delu je sam povedal tole:

»Vsaka izmed slik križnega pota prikazuje le bistvo skrivnosti stopenj poti na Kalvarijo. Nikjer ne nastopajo množice, vojaki, tisti, ki Boga sovražijo. Izraženo je predvsem božje usmiljenje z nami.

V vsakem prikazanem dogodku je prostor za tistega, ki premišljuje in moli ob poti na Grad...»

Slikar, ki slika križev pot, se dolgo zveličja vanj in z njim živi. Slikanje poti Jezusovega trpljenja je zanj lepo obdobje, ki ga bogati in skrivnostno povezuje z Bogom in ljudmi. Naj bi to spremljalo vsakogar, ki se bo ustavljal pred pomniki božje dobrote!

Skozi naše domove, čez naša polja, šole in tovarne, povsod je speljana ta božja pot na Kalvarijo. Božja in naša pot. Toda pri vsaki postaji je skrivnostno navzoče tudi vstajenje. Božje in naše. To pa je resnica, ki v kali spreminja podobo zgodovine vsakega posameznika in človeštva kot celote; daje žar upanja, predvsem pa najglobljega smisla.

★

Seja deželnega tajništva SSK

V četrtek 13. februarja je bila seja deželnega tajništva SSK. Pod predsedstvom Rafka Dolharja so člani razpravljali o aktualnih političnih zadevah. Deželni tajnik Andrej Bratuž je najprej poročal o sedanjem političnem položaju v okviru deželne večine, ki jo sestavljajo stranke DC, PSI, PSDI, PRI, SSK in PLI. V teku so nova politična pogažanja, ki zadevajo na eni strani politične razmere, nastale po znani gradeški aferi (iz levičarsko občinsko upravo in republikanskim županom), na drugi strani pa z vprašanjem tržaških političnih večin. Tako na pokrajini kot na občini se zavzemajo za razširitev sedanjih odborov oz. večin na socialiste, ki niso v njih. Na deželi pa Lista za Trst želi vstopiti v deželno večino. Položaj seveda ni še jasen in gotovo bo še treba veliko drugih srečanj in razgovorov.

Na dnevnem redu seje SSK je bilo nato vprašanje zakonske zaščite, ki ji deželno tajništvo pripisuje prvenstven namen. Prav zato bo še nadalje na vseh pristojnih mestih in v političnih stikih iskalo kar se da primernih korakov.

Nadalje je deželno tajništvo določilo datum bližnjega deželnega kongresa stranke, ki bo 12. aprila na Goriškem.

Predmet poglobljene razprave so bili še drugi argumenti, med njimi vprašanje slovenskih šolskih stavb. Tudi tu bo SSK naredila ustrezne korake za stvarno rešitev vprašanja, ki je za celotno slovensko narodno skupnost tako pomembno.

■ Do drznega roparja je prišlo pri Vicenzi, kjer so neznan roparji vdrli v tovarno zlatega nakita Chiampešan. Pri tem so se polastili zlata v vrednosti dveh milijard lir. Enemu od lastnikov je uspelo obvestiti policijo, ki je začela z lovom na zločince, kateri so zbežali po avtocesti proti Bresciji. Prišlo je do ostrega streljanja. Pri tem je bil ubit policist Alessandro Fui, doma iz Barija, roparjem pa je le uspelo zbežati, čeprav je bil eden od njih ranjen v noge.

Kako je preživljal ščaranski svoje ujetništvo?

Ko je ta znani sovjetski oporečnik prišel po izpustitvi v Izrael, je v Jeruzalemu imel razgovor s časnikarji. Med drugim je dejal, da prihaja iz dežele, ki se je ni mogoče predstavljati in ki je ne bo nikoli pozabil. Obsojen je bil na 12 let ječe in jih je prejel 9. Jetniki, ki so v ujetništvu še posebej kaznovani, so zaprti v posebne celice. Ti dobivajo hrano vsak drugi dan. Iz celice pridejo vsakihi 14 dni samo za eno uro. Spati praktično ne morejo zavoljo ostrega mraza.

Na vprašanje časnikarja, če bi se mogel zahvaliti Gorbačovu za izpustitev, je dejal, da ne. Upa, da bodo tudi njegova mati in njegov brat z ženo kmalu dobili dovoljenje za izselitev v Izrael. Upa, da jih ne bodo zadrževali kot talce.

Ščaranski je bil interniran v taborišču pri Uralu. Policija je spreminjala grožnje z obsodbo na smrt z obljubami, da bo skoraj osvobojen, če bo z njo sodeloval. Ker sodelovanja ni bilo, je bil pritisk vedno hujši.

O svoji osvoboditvi pa je povedal, da je lani večkrat izvajal gladovno stavko. 25. decembra 1985 so ga iz internacije prepeljali v zapor v Moskvo. Dali so mu civilno obleko in močno hrano, da bi pridobil na teži. Dobival je meso in surovo maslo, česar ni videl več let. Teža se mu je zvišala za deset kilogramov. Še vedno ni upal, da ga bodo izpustili, ampak da ga pripravljajo na materin obisk, kar se je že prej enkrat zgodilo. Da to pot ne gre za obisk, je spoznal, ko ga štirje agenti tajne policije pospremili na letališče in ga vkrcali na letalo. Iz smeri letala in po soncu je spoznal, da ga bodo odpeljali proti Zahodu. Na koncu je izrazil upanje, da njegova osvoboditev ne bo razlog za ostrejši pritisk na ostale internirance. (Po »L'Osservatore Romano«)

Tudi Koptom je treba zagotoviti človekove pravice

Združenje Koptov, ki živijo v ZDA, je prosilo egiptovskega predsednika Mubarka, naj zagotovi temeljne človekove pravice osmim milijonom Koptov. Obласти jim namreč odvzemajo zemljo, cerkvene šole, bolnišnice, prepovedujejo gradnjo oziroma prenavljanje cerkv, prikrašani pa so tudi pri dodeljevanju vodilnih delovnih mest.

Anketa, ki veliko pove

Milansko »Gibanje za življenje« (Movimento per la vita) je izvedlo anketo med številnimi otroki, kako gledajo na stare starše ter na bratce in sestre. Odgovore so natisnili v posebni knjigi, ki je izšla v Milanu.

SODBE O STARIH STARSIH

Zbranih je 3.100 odgovorov iz 102 šol in iz 15 italijanskih dežel. Odgovori kažejo, da so otroci izvrstni opazovalci. Deklica iz Trevisa pravi: Vsi stari starši potrebujejo družbo in često jo dobijo več od vnukov kot pa od svojih otrok. Deček iz Milana pa pravi: Moji največji zaklad niso moje igrače, niti moji prijatelji, ampak moji stari starši. Deček iz Rima ugotavlja: Nonoti so ostareli ljudje, a možgani so edina stvar, ki ne zarjavijo. Deklica iz Ravenna takole presoja svojo nono: Nona je delavni stroj: šiva, lika, reže, pere in se zdi, da je sesalni stroj: kar položim na pet minut na mizo, že izgine, ko se vrnem.

Otroci opazijo tudi, da so imele none veliko otrok. Deklica iz Ravenna pravi: Nona je rodila devet otrok in ni bila nikoli trudna. Reklia iz Rima pa sodi: Moja nona Ana je mati petih otrok in še jaz sem ob njej odrasla prva tri leta. Zelo zrelo sodbo ima otrok iz Milana: Delavske družine vedno težje ohranjajo nonote pri sebi in njihovo modrost smatrajo za sklerozo.

Deklica iz Aoste hvali dedke: Zame so nonoti zelo važni, ker nas učijo potrpežljivosti, odpuščanja, molitve, česar se ne naučimo od svojih staršev. Podobno sodbo izraža deček iz kraja Farra: Moja nona je zelo dobra, ima prijeten značaj, je mirna, a če je potrebno, tudi name zakriči. Vsak večer gre k maši, ker ljubi Gospoda in tudi mene uči, naj ga ljubim.

SODBE O BRATCIH IN SESTRICAH

V tem delu knjige je zbranih 4.125 odgovorov iz 17 italijanskih dežel. Zanimivo je, da je pri otrocih velika želja po bratecih in sestricah. Skoro izjema je odgovor dečka iz Forlija: Jaz sem edinček in razvajen. Če bi imel bratca, ki moral

20 let revije »Zaliv«

V Trstu so se po zadnji vojni pojavile razne revije, ki so pa vse po nekaj letih ali že po nekaj številkah zamrle. Izjemo delata dve, in sicer Mladika ter Zaliv. Ta slednja z zadnjo številko, Trst 1985, obhaja dvajsetletnico. V uvodnem članku Borisa Pahorja piše: »Ko bo ta številka šla iz tiskarne, bo tudi obletnica njenega izhajanja (1966/1986).«

Zaliv je dolgo izhajal štirikrat na leto, zadnja leta pa izide ob novem letu kot štirikratna številka (1-4). Tudi letos je bilo tako. Vendar je Zaliv takšen kot je, čedna knjiga, saj šteje 264 strani.

Zaliv je vseh svojih dvajset let ostal zvest svojemu programu: zagovarjati slovensko identiteto pred vsemi, tako pred italijansko večino v državi, kjer izhaja, kot pred raznimi levičarji v Sloveniji in v zamejstvu, ki so jim partijske in osebne koristi pred narodnimi.

V tem oziru je Zaliv neustrašen in dosleden. Tudi v pričujoči številki, ki je posebej posvečena Edvardu Kocbeku ob 10-letnici izida njegovih izjav o pobitih domobrancih, ki so izšle v okviru Zaliva, in Spomenki Hribar, »ki je s poglobitvijo pomena rodne biti potrdila veljavnost narodne identitete, z razpravo Krivda in greh pa slovenskim ljudem nanovo razodela svetost življenja in smrti.«

Narodnim problemom je zato posvečena večina člankov in prispevkov. V vseh se razodeva gorko narodno čustvo in zaskrbljenost pred nadaljnjo usodo slovenskega ljudstva ne samo v zamejstvu, ampak tudi v Sloveniji, kjer sta »marksizem in leninizem ubijalca humanizma v socialistični praksi« (str. 20), in kjer neki marksistični teoretiki, med njimi tudi Sperans (E. Kardelj) napovedujejo konec narodov, ko bo zavladovala »višja oblika tehničnega razvoja«. Toda ta »konec« utegne zadeti le male narode pod imperialističnim raznarodovanjem velikih, kot se že dogaja v Sovjetski zvezi. Tam je le ruščina uradni jezik za vse narode in narodnosti in samo Rusi uživajo vse pravice naroda, ker so pač »velik« narod. Podobno naj bi se zgodilo v Jugoslaviji, kjer bi Srbi kot »večinski« narod radi asimilirali ostale narode in narodnosti.

Gre za probleme, ki jih je Zaliv vedno zasledoval, zato z nekim zadoščenjem ugotavlja urednik B. Pahor: »Ob dvajsetletnici izhajanja revije lahko mirno rečemo, da vprašanje, ki nam je bilo pri srcu, to je potrjevanje slovenske identitete, da

nes ne samo ni več sporno, ampak so ugotovitve, polemike, zaskrbljenost, v samem matičnem političnem, gospodarskem in kulturnem svetu prerasle vse, kar smo skrbno in vztrajno nizali in ponavljali v preteklih dveh desetletjih.«

To ugotovitev potrjuje celotna vsebina letošnjega Zaliva, ki prinaša kroniko okrog zadeve Spomenke Hribar in njene razprave Krivda in greh, kjer govori o narodni spravi. Velika pozornost je posvečena debatnemu srečanju slovenskih pisateljev v Cankarjevem domu 9. in 10. januarja 1985, kamor je bil povabljen tudi Boris Pahor in je tam imel tudi svoj referat. Tega objavlja v Zalivu z vso kritiko, ki je izšla ob njem; tudi v Primorskem dnevniku. V svojih odgovorih na kritiko je Pahor ironičen, piker a stvaren.

Podobno je dobro orisana polemika, ki je nastala okrog Spomenke Hribar zavoljo njenega nastopa za narodno spravo. Kar smo brali raztreseno po listih, je tukaj pregledno in zbrano v dnevnih zapisih B. Pahorja.

V reviji je še več drugih pomenljivih prispevkov tako literarnega kot esejističnega značaja. Naj omenim le prispevek o Maksu Fabianiju iz Stanjela in njegovi družini. Vsekakor je Zaliv vsebinsko bogat in zanimiv za vsakogar, ki se zanima za usodo slovenskega naroda in slovenske kulture v sedanjem času.

(r+r)

S TRŽAŠKEGA

Bazovica

Prešernova proslava. Vsa slovenska kulturna društva si v teh dneh prizadevajo, da bi na dostojen način proslavila svojega največjega pesnika Franceta Prešerna in s tem povečala ljubezen do lastnega naroda. Vsi bi se radi oddolžili njegovemu spominu in mu s tem dokazali hvaležnost, da je naš narod, čeprav majhen, našel pravo pot.

Zato smo se tudi mi zbrali v nedeljo 16. februarja popoldne v Slomškovem domu v Bazovici in prisostvovali Prešernovi proslavi, ki so jo pripravili otroci iz osnovne, srednje in višje šole ob pomoči g. župnika.

Prvi gost tega prijetnega večera je bil moški zbor Novega sv. Antona, ki je pod vodstvom Edija Raceta zapel nekaj pesmi. Drugi pa je bila prof. Elvi Slokar, ravnateljica slovenskega učiteljskega »A.M. Slomšek« v Trstu, ki je prikazala pomen in vpliv Franceta Prešerna na naš narod.

Po branju pesmi »Vsako leto« naše goriske pesnice Ljubke Šorlijeve ter po kratkih besedah o pomenu kulturnega dneva je domači otroški zbor »Slomšek« zapel štiri pesmi. Med eno pesmijo in drugo pa so se oglašali recitatorji z branjem pesmi naših umetnikov. Na sporedu so bili spisi naše mladine, od 4. razreda osnovne šole do 4. višje, v katerih so izpovedovali ljubezen do jezika, kulture in domovine. Ker je tudi glasba važen dejavnik naše kulture, se je pri klavirju oglašil sposobni mladi Marko Ozbič.

Moški zbor je zaključil večer s Filejevo »Jaz pojdem med polja«, Sattnerjevo »Na planine« in Kernjakovo »Juhe, pojdem v Skofce«.

Iskrena zahvala gre moškemu zboru Novega sv. Antona, g. ravnateljici Elvi Slokar, otroškemu zboru »Slomšek«, vsem številnim recitatorjem in napovedovalcem, še posebno pa g. župniku za njegov trud in požrtvovalnost. - Udeleženka

Deset let po potresu v Furlaniji

Letos v maju bo poteklo deset let, kar je Furlanijo in sosednje kraje v Sloveniji prizadel hud potres, ki je zahteval okrog dva tisoč mrtvih in prizadel 90.000 prebivalcev. Takrat so se številne državne in tudi tuje dobrodelne organizacije povežale v skupni pomoči prizadetemu prebivalstvu. Zlasti je v tistih hudih okoliščinah pomagala italijanska dobrodelna ustanova Caritas. Na njeno pobudo so številne italijanske škofije sklenile pobratimstvo s posameznimi župnijami v Furlaniji in jim pomagale.

V znak hvaležnosti bo videmska Caritas priredila posebno srečanje s temi organizacijami in škofijami. Srečanje bo v Gemoni od 28. februarja do 2. marca. Gemono so izbrali, ker je bila najbolj porušena kraj in ker je sedaj že skoro popolnoma obnovljena skupaj s stolnico. Na srečanju bodo pregledali prejeto pomoč in kako so jo uporabili. Furlani lahko s ponosom gledajo na obnovo po potresu, ker lahko izpričajo, da so tako državno kot tudi privatno pomoč zelo koristno uporabili.

Kriza na goriški pokrajini

V ponedeljek 17. februarja se je sestal goriški pokrajinski svet, da sprejme dimisije dosedanjega odbora in ga zamenja z novim. Slednjega bi morali sestavljati samo predstavniki SSK, DC in PSI, medtem ko bi PRI in PSDI prešla v opozicijo.

Po uvodnih besedah predsednika Cumpete je vsaka politična skupina podala svojo oceno o krizi. Tako je naš predstavnik dejal, da krize ni hotela SSK, da pa je sprejela članstvo v tristrankarski koaliciji z namenom, da pripomore, da se zagata čimprej premesti in da pride v najkrajšem času do izvolitve novega odbora, čeprav začasnega, v pričakovanju razjasnitve med ostalimi strankami. Obenem se ni strinjal z odločitvijo, ki je privedla v Gradcu do levičarske uprave s podporo zelenih, PRI in PSDI, saj taka koalicija prav gotovo ne more rešiti problemov tamkajšnje bolnišnice, kateri grozi neizogibno zaprtje.

Sledile so volitve novega predsednika, vendar v treh glasovanih kandidatih večine (Cumpeta) ni prejel zadostnega števila glasov (13), zato se bo moral pokrajinski svet sestati ponovno in bo v tem primeru za izvolitev predsednika zadostovalo 12 glasov (kolikor je glasov nove tristrankarske večine SSK, DC, PSI).

Sklad za škofijske dejavnosti

V duhu zadnjega koncila in novega konkordata morajo verniki skrbeti za vzdrževanje Cerkve in cerkvenih ustanov. Med te spada tudi dejavnost škofijskih uradov ali kurije kot se tudi imenuje. Goriški duhovniški pastoralni svet je sklenil, da za vzdrževanje škofijskih ustanov ustvari poseben sklad. V ta sklad bo vsak duhovnik, ki je v službi škofije, prispeval po 300.000 lir na leto, posamezne župnije pa 250 lir na prebivalca.

Iz sklada bo škofija črpala sredstva za plačevanje nameščencev na škofiji, za oskrbo škofijskih arhivov in za razne prispevke, ki jih je škofija dolžna odrajavati v namene vseljene Cerkve. S tem bodo odpadle razne takse in prispevki, ki jih je bilo treba do sedaj plačevati.

Naše osnovne šole v številkah

Ob predpisu otrok v osnovne šole je stanje v goriškem didaktičnem ravnateljstvu naslednje:

Gorica: ul. Brolo v prvem razredu 11 (lani 9); ul. V. Veneto 7 (5); Standrež 6 (11); Podgora 4 (4); Pevma-Štnaver 6 (2); Steverjan 4 (7); Plešivo 1 (1). Skupno 39 vpisanih otrok v prvi razred. Lani jih je bilo tudi 39, leta 1983 pa 47.

Občuten je padec v 1. razred vpisanih otrok v Standrežu in v Steverjanu, ki sta vedno bili po številu močni šoli.

Iz delovanja ZSKP

Na seji, ki je bila 3. februarja, so se odborniki Zveze slovenske katoliške prosvete razgovarjali predvsem o dolgoročnih načrtih kot so proslava ob 80-letnici smrti Simona Gregorčiča, Primorski dnevi v Ljubljani (letos bodo posvečeni Benečiji), sodelovanje z Zvezo italijanskih pevskih zborov (USCI), gostovanje Korošcev s Cankarjevim »Kurentom«, proslava aprila v Milanu s skupnim nastopom naših pevcev, občni zbor ZSKP, ki bo prvi ponedeljek v aprilu.

Podrobno so se odborniki dogovorili, kako bo potekalo srečanje s pisateljem Alojzom Rebulo ob Dnevu slovenske kulture. Večer je bil 6. februarja in je dobro uspel.

Predstava na pustno nedeljo je odpadla, ker ni bilo zanjo dovolj zanimanja. 22. februarja bosta v Katoliškem domu nastopila na pobudo društva »M. Filej« zbor in folklorna skupina kliničnega centra v Ljubljani.

V postnem času si bodo ob četrtkih sledila štiri teološka predavanja. Društva so polna načrtov; pevski zbori se pripravljajo na revijo Primorska poje ali na koncerte; v Standrežu in v Rupi že mislijo

na praznika (Frtalje in Špargljevi); društvo »F. B. Sedej« iz Steverjana se pripravlja na občni zbor. Občni zbor je že imel zbor Rupa-Peč in to ob veliki udeležbi mladih. Zbor »M. Filej« je sodeloval 26. januarja na Jazbinah pri vzhodni maši; PD Standrež je ponovilo komedijo Barillonova poroka 25. januarja v Standrežu, 26. jan. v Gorici, 16. febr. pa v Biljah.

Glasbena izvedba vesele operete

Na pustno nedeljo 9. februarja je potekla v goriškem Auditoriju matineja, katere namen je bil v občinstvu ustvariti razigrano vzdušje. V ta namen sta glasbeno pripravila znano opereto »Beli konjiček« Daniele Zanettovich in prof. Elena de Martin, Giancarlo Bertoldo pa je bil režiser predstave. Vanjo so bile vključene še nekatere arije iz drugih operet, popestre s hudomušnimi dialogi. Poleg šestih pevki so na odru nastopili še dve plesalki in en plesalec pod vodstvom koreografinje Gigliole Stabile. Orkester je izvajal skladbe pod taktirko Zanettovicha, pri klavirju pa je bil Gianni Del Zotto. - L. Q.

Sovodnje

Se o zadnji občinski seji. V prejšnji številki našega lista smo bralce seznanili o razpravi glede obrtniške cone, o kateri je bilo govora na zadnji občinski seji 28. januarja, danes pa bomo to poročilo dopolnili o ostalem poteku seje.

Tako je svet odobril, da se vnese v propačun prispevek Goriškega sklada (Trgovinska zbornica), s katerim bo občina finansirala dela pri železniškem podvozu ob sovođenjskem pokopališču. Gre za odkup zemljišč, ureditev ceste, zgraditev pločnikov ipd. S tem prispevkom bo občinska uprava prihranila 42.500.000 lir.

Odobreni so bili tudi sklepi, ki se nanašajo na nove cene preureditvenih del na vrhovskem pokopališču ter načrtovanje umetniškega obeležja pri telovadnici. Prav tako je bil sprejet dodatni davek na uporabo električnega toka, za gospodinjstvo 13, za industrijske in druge gospodarske dejavnosti pa 5,5 lir.

Krajša debata se je razvila pri odobritvi 55% višjega davka na reklamo in nameščanje lepakov, od česar bo imela korist tudi občina. Svetovalec SSK je bil mnenja, naj se sestavi zadevni pravilnik za bolj uspešno vršitev teh uslug.

Sledila je razprava in odobritev začetnih del za kanalizacijo odpake na gabskem območju. V ta namen se je uprava obrnila na Deželo za prispevek. Sprejet je bil tudi okvirni načrt za zgraditev garaže za občinska vozila. Garaža naj bi bila zadaj za vrtcem na zemljišču, ki ga je občina kupila skupaj s Kodrmačevo hišo.

Podžupan je obširno poročal o posegih na socialnem področju, ki jih namerava uprava letos izpeljati. V ta namen je občinski svet zaprosil pristojne deželne organe za prispevek 48.800.000 lir.

Že v prejšnji mandatni dobi je bivši svetovalec SSK Oskar Pavletič predlagal namestitev nabiralnikov za steklene posode, a ni uspel, ker je bil ožji odbor mnenja, da so ti nabiralniki predragi. Sedaj pa je svet odobril pogodbo s podjetjem »Vetrital« za njihovo namestitev v občini. Zaenkrat bosta poskusno postavljena dva, eden pri gostilni Ušar, drugi pri občinski stavbi. Vsak nabiralnik naj bi stal 450.000 lir.

Zupan je poročal o obisku v Škofji Loki, ko imajo tam 9. januarja občinski praznik. Udeležba ob Pohodu po poteh partizanske Jelovice v Dražgošah 12. januarja, za kar je občina najela poseben avtobus, pa je bila bolj skromna. Ob srečanju na sedežu Kraške gorske skupnosti, katerega so se udeležili tudi predstavniki drugih občinskih uprav, je bilo govora o Kraškem parku. Mnenja so bila različna. Končno je svetovalec SSK Jožko Maraž opozoril na nevspešnost, ki se pojavijo ob večjem dežju v Rupi v zvezi z novo kanalizacijo, saj vloženi jaški ne požirajo dovolj hitro vode. - R. D.

Obisk Mladinske sekcije SSK - Gorica v Novi Gorici

ZSMS (Zveza socialistične mladine Slovenije) je imela 14. februarja v Novi Gorici kongres občinske konference, katere mu je prisostvovalo tudi odposlanstvo goriške Mladinske sekcije SSK. Njen tajnik Renco Frandolič je v pozdravnih besedah poudaril, da je bodočnost odvisna od mladih. Njihova kritika družbeno politične nadstavbe ne bi smela biti nikomur odveč, saj pomeni konkretne predloge za družbeno stvarnost. Temeljna vprašanja našega življenja terjajo nove, nepristranske odgovore za rešitev številnih družbenih vprašanj kot so brezposelnost, zakonitost stavk, varstvo okolja, birokratsko-etatične težnje. Vse to je treba reševati konkretno in ne pogojeno od ideologije.

Frandolič je nato svoja izvajanja tako le nadaljeval: »Ker se ne poznamo dovolj na mladinski ravni, čeprav smo si zemljepisno zelo blizu, bi najprej povedal nekaj besed o nas samih. Na tem mestu predstavljamo SSK in sicer njeno mladinsko pokrajinsko sekcijo za Gorico. Da bi ne bilo kakih dvomov (politično vzeto) o tem, kaj smo in delamo, lahko mirne duše rečem, da smo na Goriškem edina politična formacija Slovencev na mladinski ravni. Avtonomno razvijamo svojo dejavnost v okviru SSK, stranke, ki naj bi združevala vse zavedne Slovence v Italiji ne glede na ideološko prepričanje, kajti nihče ne more biti nosilec slovenskih interesov kot v prvi vrsti Slovenec sam. To je nagib in cilj našega delovanja, pri čemer smo globoko prepričani, da se to delo plača in je obenem življenjske važnosti, da se bomo za svoje pravice. Trenutno je najbolj pereč in aktualen boj za globalno zaščito Slovencev v Italiji. Pri tem nas ne vodi kaka ideološka pripadnost znotraj mladinske sekcije in stranke same, saj je naš prvenstveni namen boj za slovenske interese znotraj Italije. Ne bom slepomislil, če rečem, da smo na Slovenijo navezani kot na svojo matično domovino, zato naj bo meja, ki nas ločuje, samo formalna črta, prek katere smo kot Slovenci trdno povezani.

Povedal bi še, da naše delovanje zaobjema tudi evropsko raven, saj smo povezani z manjšinami cele Evrope (obisk na Danskem 1985-86) in da je naše delovanje povezano s kulturnimi dejavnostmi skavtizma, prosvete, pevskih zborov, v športu, a vedno v mejah, ki so za politiko in strankarsko delovanje možni.

Ko se zahvaljujem za vabilo, voščim obenem uspešnega dela na tem kongresu.

**PODPIRAJTE
»KATOLISKI GLAS«!
DARUJTE
V NJEGOV
TISKOVNI SKLAD!**

Šport

MOŠKA C2 LIGA

Olympia - Val 1 : 3

(10 : 15, 15 : 5, 9 : 15, 12 : 15)

Tudi povratno srečanje goriškega derbija med Olympia in Valom se je v soboto 15. februarja končalo z zmago slednjega. Igralci Vala so zmagali pač, ker so na igrišču pokazali večjo sproščenost in umirjenost živcev.

V prvem setu je Val po rezultatu 10 : 10 uspešno zaključil igro, zlasti zaradi klavnih napak Olympie v sprejemu. Drugi set je bil ves v posesti Olympie. V tretjem in četrtkem setu so pa igralci Olympie naravnost tekmovali, kdo bo zgrešil več servisov in sprejemov, in poraz je bil neizbežen.

Sobotni poraz je potisnil naše fante na precej kočljiv položaj v skupni lestvici.

Za Olympia Elektro Terpin so igrali: Cotič I., M. in S., Terpin S., A. in D., Spacapan, Košič, Dornik, Kovc. - R. C.

I. MOŠKA DIVIZIJA

Soča Čer Impex - VV.FF. 3 : 0

Sobotni uspeh v dvoboju z goriškimi gasilci je še bolj utrdil vodstvo sovođenjske ekipe v ligi: šest nastopov, dvanajst zbranih točk, vsega trije izgubljeni nizi (v 1. in 2. kolu).

Soča Čer-Impex zastopajo letos družno odbojkarji Soče in Jamelj, ki so se odpovali D ligi. Že kar visoka povprečna starost vseh igralcev sicer vsako leto znova izziva njihovo sposobnost, da se merijo z mlajšimi silami, z druge strani pa zagotavlja boljše izkoriščanje priložnosti, ki se ponujajo med tekmi.

Društvo skrbi tudi za naraščaj, začeni od osnovnošolskih otrok. Za to sta poverjena trener iz Slovenije in domačin z Vrha. Tečaji potekajo v sovođenjski telovadnici; tam lahko prejmejo zainteresirani dodatne informacije.

DAROV

Za Katoliški glas: dr. Dino Vrtovec 50.000; Gizela Benevol 7.000; Julka Strancar 12.000; Sonja Stubej 22.000; Ema Urdih 10.000; Milka Brumat 20.000; M. P. 40.000; N. N., Gorica 25.000 lir.

Za katoliški tisk: B. S. 20.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana v Gorici: Vlado in Milica v počastitev spomina prof. Huberta Močnika 50.000 lir.

Za novo telovadnico v Gorici: Maks Komac namesto cvetja na grob pok. Huberta Močnika 10.000 lir.

M. R., Gorica: za lačne po svetu 100.000, za gobavce 100.000, za misijone 50.000 in za Katol. glas 50.000 lir.

Fani Malfatti, Gorica: za sklad Katol. glasa 22.000, za Sv. goro 20.000, za uboge 20.000 in za misijone 20.000 lir.

V spomin pok. Huberta Močnika: družini Močnik in Zupan za Alojzijevešče, za Zavod sv. Družine, za skavtsko organizacijo in za zbor »M. Filej« 100.000 lir.

Ob prvi obletnici smrti Anke Trojer: Anica Vicchi za katoliški tisk 12.000 in za novo telovadnico v Gorici 10.000 lir.

Družina Valantič: za Katol. glas 32.000, za Katol. dom in za cerkev sv. Ivana v Gorici po 20.000 lir.

Za Sklad Mitja Čuk: Iva Ščuka namesto cvetja na grob Ivanke Tavčar vdove Žgur 10.000; cerkveni zbor v Sv. Križu pri Trstu 50.000 lir.

Za Marijanišče na Opčinah: Vinko Levstik, Gorica 1.000.000 lir.

Za cerkev v Trebčah: v spomin moža, očeta in nonota Mariota Kralja 30.000 lir.

Za cerkev na Padričah: Karlo Grgič 5.000; Angel in Lidija Kralj 10.000 lir.

Za obnovo fresk v cerkvi v Bazovici: ob srebrni poroki Bruna in Silve Čuk 100.000; vnuka Leo in Dario v spomin Antonije Križmančič 100.000; Dora Živic v spomin očeta Ivana 50.000; Marija Ražem 50.000; Fani Drofenik v spomin Marije Živic 35.000, v spomin Marije Fonda pa 15.000; sorodniki v spomin Ferdinanda Blokar 30.000; druž. Mevlja-Čufar v spomin Marije Vrše in Marije Brce 30.000; N. N. v mamin spomin 30.000; Ines Stancarjeva v spomin Marije Vardjanove iz Padrič in Marije Fonda 20.000; Pepka Lovrenčeva 20.000; Ana Kožinova 20.000; N. N., Gročana 10.000; Stefanija Pickotova v spomin sina Cezarja 10.000; Marija Žepensčeva v spomin Zdenke Fečeve 10.000; Malja Mičeta 10.000; Elda Fabretto 10.000 lir.

Vsem plemenitim podpornikom našega lista Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

OBVESTILA

Postna kvatna nabirka za naše vzgojne zavode Alojzijevešče in Zavod sv. Družine v Gorici ter Marijanišče na Opčinah bo pri vseh slovenskih službah božjih na Goriškem in Tržaškem v nedeljo 23. februarja. Velikodušno prispevajmo!

Postna predavanja v Gorici. Prihodnje postno predavanje v Katoliškem domu bo v četrtek 27. febr. ob 20.30. Dr. Lojze Škerl bo govoril o novem konkordatu med Apostolskim sedežem in italijansko republiko. Določila konkordata in pogledi v bodočnost Cerkve v Italiji.

Večer slovenske pesmi. Prireja ga ob Prešernovem dnevu mešani zbor »Sveti Jernej« z Opčin v nedeljo 23. februarja ob 17. uri v Finžgarjevem domu. Sodelujejo: MPZ Vesela Pomlad, dekljska skupina istega zbora, moški zbor Fantje izpod Grmade, zbor Sv. Jernej. Priložnostni govor bo imela Lučka Susi, povezovala pa bo Nataša Sosič-Fabjan.

V Društvu slov. izobražencev v Trstu, ul. Donizetti 3 bo v ponedeljek 24. februarja ob 20.30 srečanje s Pavlom Parovelom, avtorjem knjige »L'identità cancellata« o političnem razvoju imen in priimkov v Juljski krajini. Sledila bo diskusija.

Romanje v Sveto deželo bo od sobote 2. do sobote 9. avgusta. Število udeležencev bo omejeno na največ 45. Več bomo pojasnili v prihodnjih številkah.

Radio Trst A

Spored od 23. febr. do 1. marca 1986

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 10.30 Mladinski oder: »Med vzporedniki in poldnevnik«. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Kmetijski tednik. 14.10 Nediški zvon. 14.40 Jože Rode: Ob 400-letnici Primoža Trubarja. 15.30 Šport in glasba ter prenosi z naših prireditev.

Ponedeljek: 8.10 Stiriideset let slovenskih radijskih oddaj v Trstu. 10.10 Koncertni in operni spored. 13.20 Zborovska glasba. 14.10 Iz šolskega sveta. 15.00 Otroški kotiček: »Ali nas poznaš?« 16.00 Iz zakladnice prirovnosti. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Kmetijski tednik.

Torek: 8.10 Nediški zvon. 10.10 Koncertni in operni spored. 14.10 Povejmo v živo! 15.00 Mladi mladim. 15.45 Postni govor. 16.00 Med Brdi in Jadranom. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Ulrich Lauterbach: »Obisk od zunaj«.

Sreda: 8.10 Gledališki glasovi. 10.10 Koncertni in operni spored. 13.20 Mešani zbor Milan Pertot iz Barkovelj, moški zbor Novega sv. Antona in Tržaški oket. 14.10 Gospodarska problematika. 15.00 Carobni globus. 16.00 Od Milj do Devina. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Glasbena kronika s Hrvaškega. 18.00 Poezija slovenskega zahoda.

Četrtek: 8.10 Od Milj do Devina. 10.10 Koncertni in operni spored. 13.20 Slovenska popevka. 14.10 Ne prezimo! 16.00 Na goriškem valu. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Ljubljanski oktet in oktet Vitra iz Ribnice. 18.00 Stiriideset let radijskih oddaj v Trstu.

Petek: 8.10 Na goriškem valu. 10.10 Koncertni in operni spored. 13.20 Moški zbor »S. Kosovel« iz Ajdovščine. 14.10 Povejmo v živo! 15.00 Iz filmskega sveta. 15.45 Postni govor. 16.00 Iz zakladnice prirovnosti. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Komorni zbor RTV Ljubljana. 18.00 Kulturni dogodki.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki. 10.10 Koncert v cerkvi sv. Martina v Dolini. 11.05 Dekliški zbor Vesna iz Sv. Križa. 14.10 Pogovori o kulturi sožitja. 15.00 Otroška oddaja: »Iz kota v kot«. 16.00 Popotovanje po Južni Ameriki. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Jože Rode: Ob 400-letnici Primoža Trubarja.

Postni govori na radiu Trst A

Na sporedu so ves postni čas vsak torek in petek ob 15.45:

25. februarja: Solidaren z ubogimi (p. J. Kokalj DJ).

4. marca: V mejnih situacijah (p. J. Sračka DJ).

7. marca: Kdo čuti s človekom? (p. J. Pucelj DJ).

DAROV

Gospa iz Trsta: za Katol. glas 25.000, za Sv. goro 25.000, za misijone 25.000 in za lačne po svetu 25.000 lir.

Ob krstu hčerke Veronike: Mojca in Boris Kuret za Marijin dom v Rojanu 200.000, za lačne po svetu 100.000, za misijone 100.000, v sklad Mitja Čuk 100.000 lir.

Za potrebne: Violetta Reni 50.000 lir.

Za lačne po svetu: Ema Urdih 7.000 lir.

Za naročnino Katol. glasa kakemu slov. misijonarju daruje Amelija Pangos, Trst 30.000 lir.

Za Sv. goro: Marija Žigon 50.000 lir.

Prodaj nov invalidski voziček. Telefonirati v večernih urah na št. 884101 (Gorica).

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 400 lir, k temu dodati 18% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali ob izgubi našega preljubljenega očeta

Huberta Močnika

Posebna zahvala msgr. dr. Francu Močniku za duhovno in moralno oporo in gg. duhovnikom prof. Mirku Rijavcu, prof. Cvetku Zbogarju in dr. Kazimiru Humarju za poslovljni govor. Najlepša hvala zastopnikom slovenske šolske mladine za ganljivo petje, šolnikom, prijateljem in znancem, darovalcem cvetja, pevskemu zboru »Mirko Filej« in vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin.

Družine Močnik in Zupan ter ostali sorodniki

SKPD »M. FILEJ« GORICA vabi na

KONCERT IN FOLKLORNI NASTOP

univerzitetnega kliničnega centra KUD »Dr. Lojz Kraigher« iz Ljubljane, ki bo v soboto 22. februarja ob 20.30 v Katol. domu. Nastopila bosta

— mešani pevski zbor »Dr. Bogdan Derč«; vodja Venceslav Zadravec in

— folklorna skupina; vodja Drago Vidovič